

Î N C H E I E R E

31 iulie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Primăria municipiului Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Î.M.G.F.L. nr.6, în proces de insolvență privind încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 februarie 2018, B.C. „Moldindconbank” S.A. a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Î.M.G.F.L. nr.6, în proces de insolvență privind încasarea datoriei contractuale în mărime de 53 549 dolari SUA și a taxei de stat în mărime de 26 838,34 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 15 decembrie 2014, între B.C. „Moldindconbank” S.A. (filiala Dacia) și Î.M.G.F.L. nr.6, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul nr.2014/30 de credit BERD - MoREEFF (cu anuitate), prin care creditorul a acordat debitorului un credit sub formă de linie de credit, în sumă de 259 794,24 dolari SUA, cu termenul final de rambursare la data de 15 decembrie 2019. Astfel, în temeiul contractului de credit banca și-a asumat angajamentul să pună la dispoziția Î.M.G.F.L. nr.6 creditul sus-indicat, iar acesta la rândul său și-a asumat obligația să ramburseze creditul conform graficului stabilit prin contract, precum și să achite dobânda și alte plăți aferente ce decurg din contractul de credit respectiv.

A invocat că, potrivit art. 1240 alin. (1) Cod civil, părțile contractului de credit pot conveni asupra constituirii unor garanții reale (gaj), personale (fidejusiune) sau a unor alte garanții uzuale în practica bancară. În acest sens, în vederea garantării/asigurării executării în termen a obligațiilor Î.M.G.F.L. nr. 6, la data de 15 decembrie 2014, între B.C. „Moldindconbank” S.A. și Primăria municipiului Chișinău

a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 2014/30-F, în temeiul căruia, Primăria municipiului Chișinău a garantat executarea deplină a obligațiilor rezultate din contractul de credit nr. 2014/30 din 15 decembrie 2014.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, s-a admis cererea introductivă și s-a intentat procesul de insolvență în privința Î.M.G.F.L. nr.6, administrator al insolvenței fiind desemnat Popa Ion. În acest context, potrivit art. 45 alin. (1) al Legii insolvenței, creanțele neajunse la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvență. Astfel, ca urmare a intentării procesului de insolvență față de Î.M.G.F.L. nr.6, sumele datorate conform contractului de credit nr.2014/30 din 15 decembrie 2014 au devenit și sunt considerate scadente anticipat din data intentării procesului, adică din 30 noiembrie 2017. Or, necățind la faptul că banca și-a executat integral angajamentele asumate, Primăria municipiului Chișinău alături de Î.M.G.F.L. nr.6 contrar prevederilor contractuale și legale în materie, nu și-au onorat obligațiunile asumate privind achitarea creditului, dobânzilor și a plăților aferente rezultate din contractul de credit nr.2014/30 din 15 decembrie 2014. În rezultat, conform calculului, datoria totală acumulată de către Î.M.G.F.L. nr. 6 împreună cu Primăria municipiului Chișinău la situația din 30 noiembrie 2017, ce constituie data intentării procesului de insolvență față de Î.M.G.F.L. nr.6 pe contractul de credit nr.2014/30 din 15 decembrie 2014 constituie suma de 53 549,89 dolari SUA, formată din creditul în sumă de 53 474,13 dolari SUA și dobânda neachitată în mărime de 75,76 dolari SUA.

A susținut că, potrivit pct. 2.1.5 din contractul de fidejusiune nr.2014/30-F, fidejutorul își asumă obligația de a achita creditorului suma scadentă, neachitată de debitor în termen de 3 zile din data primirii înștiințării scrise a creditorului despre aceasta. Plățile respective vor fi efectuate în lei moldovenești, conform cursului comercial al băncii stabilit pentru USD la data efectuării plății. Astfel, având în vedere incapacitatea de plată a Î.M.G.F.L. nr.6, constatată prin hotărârea definitivă a instanței de insolvență din 30 noiembrie 2017, în scopul tranșării litigiului dat pe cale amiabilă și extrajudiciară, banca la data de 08 decembrie 2017 a depus în adresa Primăriei municipiului Chișinău reclamație prin care a solicitat achitarea datoriilor formate conform contractului de credit nr.2014/30 din 15 decembrie 2014.

Prin scrisoarea cu nr.02-109/8567 din 18 decembrie 2017, Primăria municipiului Chișinău a recunoscut existența datoriei față de bancă în mărime de 53 549,89 dolari SUA, precum și a obligației de achitare solidară a acesteia în temeiul contractului de fidejusiune nr. 2014/30-F și a menționat că, în scopul executării obligațiilor față de creditor (bancă), suma litigioasă a fost atribuită la datorii ale Primăriei municipiului Chișinău și raportată la Ministerul Finanțelor ca datorii aferente. În același timp, pîrîtul a menționat că prin prisma art. 38 și 39 al Legii nr. 419 din 22 decembrie 2001 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat este în imposibilitate de a achita benevol suma revendicată, deoarece este necesară o decizie a instanței de judecată în acest sens.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de B.C. „Moldindconbank” S.A. împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Î.M.G.F.L. nr.6, în proces de insolvență privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat din contul Primăriei municipiului Chișinău în beneficiul B.C. „Moldindconbank” S.A. datoria contractuale în sumă de 53 549 dolari SUA, convertiți în monedă națională cu aplicarea cursului oficial a leului moldovenesc valabil la data executării obligației și taxa de stat în mărime de 26 838,34 de lei.

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiat apelul declarat de Primăria municipiului Chișinău și s-a menținut hotărârea din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a constatat că instanța de fond corect a reținut că în cazul în care debitorul principal nu și-a îndeplinit obligațiunile pe contractul de credit, fidejutorul este obligat să restituie suma restantă față de creditor. Respectiv, B.C. „Moldindconbank” S.A. în calitate de creditor, are dreptul de a pretinde concomitent încasarea creanței atât din contul debitorului precum și a fidejutorului, atât timp cât creanța nu a fost stinsă.

Argumentele apelantului, precum că B.C. „Moldindconbank” S.A. urma sa-și aleagă concret debitorul de la care să pretindă încasare datoriei, au fost considerate necorespunzătoare cadrului legal ori, potrivit normelor legale creditorul poate pretinde în același timp încasarea unei creanțe certe, lichide și exigibile, atât de la debitor, precum și de la fidejutor.

Au fost reținute ca neîntemeiate și alegațiile Primăriei municipiului Chișinău precum că în situația în care creanța B.C. „Moldindconbank” S.A. a fost validată în cadrul procesului de insolvență al Î.M.G.F.L. nr. 6, banca nu este îndreptățită să ceară aceeași sumă și de la Primăria municipiului Chișinău, deoarece ar exista o dublă încasare și o îmbogățire fără justă cauză. Or, potrivit art. 14 alin. (12) din Legea insolvenței, un codebitor sau un fidejutor care este îndreptățit la restituire ori la despăgubire din partea debitorului pentru suma plătită va fi trecut în tabelul de creanțe cu suma pe care a plătit-o creditorului. În acest caz, creditorul comun are dreptul de a cere să i se plătească, pînă la achitarea integrală a creanței sale, cota cuvenită codebitorului sau fidejutorului, rămânând creditor al acestuia doar pentru suma neachitată. La caz, atât timp cât în procesul de insolvență intentat față de Î.M.G.F.L. nr. 6 creanța B.C. „Moldindconbank” S.A. nu a fost stinsă efectiv, banca, în calitate de creditor, poate să ceară fidejutorului, Primăriei municipiului Chișinău stingerea datoriei în mărime de 53 549,89 dolari SUA, adică a datoriei pe care Primăria municipiului Chișinău, prin contractul de fidejusiune 2014/30-F din 22 octombrie 2014, și-a asumat obligația să o restituie.

Afirmațiile apelantului, precum că cerințele B.C. „Moldindconbank” S.A. reprezintă un act de îmbogățire fără justă cauză, Colegiul le-a considerat nefondate, deoarece situația din speță nu cade sub incidența art. 1389 Cod civil, care prevede că, persoana care fără temei legal sau contractual, a dobîndit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit.

A constatat că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de apelant în cererea de apel reprezintă o reiterare a celor invocate în instanța de fond care le-a cercetat corect, nefiind necesară o dublă expunere și a instanței de apel.

La 27 mai 2019 Primăria municipiului Chișinău, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitând casarea integrală deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (2) lit.c) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a menționat că decizia instanței de apel este ilegală emisă cu încălcarea normelor de drept material.

A indicat că prin contractul de credit încheiat la 22 octombrie 2014 între B.C. „Moldindconbank” S.A. și Î.M.G.F.L. nr.6 a fost acordat un credit de către B.C. „Moldindconbank” S.A. către Î.M.G.F.L. nr.6 în sumă de 259 794,24 dolari SUA întru realizarea anumitor scopuri. Potrivit pct.8 sub.1 al contractului de credit „sumele datorate Băncii potrivit prezentului contract sunt garantate inițial de debitor prin cesiunea intrărilor în cont prin acordarea Băncii dreptului de a reține de sine stătător sumele restante din conturile bancare a debitorului”.

La 30 noiembrie 2017 prin decizia Curții de Apel Chișinău, s-a constatat insolvabilitatea debitorului Î.M.G.F.L. nr.6 și a fost intentat procesul de insolvabilitate. B.C. „Moldindconbank” S.A. a depus cererea de validare a creanței în sumă totală de 53 549,89 dolari SUA. În cadrul ședinței de judecată creanța băncii a fost validată integral în mărime de 53 549,89 dolari SUA fiind inclusă în tabel în categoria rangului V.

Respectiv în privința Î.M.G.F.L. nr.6 a fost intentat proces de insolvabilitate, creanța fiind admisă, respectiv în cazul în care creanța nu ar fi fost admisă de către instanța de insolvabilitate B.C. „Moldindconbank” S.A. ar fi putut să adreseze către fidejutor și anume Primăria municipiului Chișinău dat fiind faptul că la 22 octombrie 2014 între B.C. „Moldindconbank” S.A. și Primăria municipiului Chișinău a fost încheiat contract de fidejusiune prin care Primarul general, Dorin Chirtoacă are calitate de fidejutor.

Astfel, B.C. „Moldindconbank” S.A. nu este în drept să adreseze atât către Î.M.G.F.L. nr.6 unde deja este o hotărâre de judecată, creanța fiind inclusă și acceptată, ulterior adresându-se către Primăria municipiului Chișinău solicitând aceeași sumă de 53 549,89 dolari SUA, respectiv în caz de admitere a acestei sume ar exista două hotărâri judecătorești prin care ar urma să fie încasată aceeași sumă debitorială de 53 549,89 dolari SUA, fiind o îmbogățire fără justă cauză.

A susținut că B.C. „Moldindconbank” S.A. urma să-și aleagă concret debitorul care să execute creanța, fie .M.G.F.L. nr.6 sau Primăria municipiului Chișinău, dar nici într-un caz ambele părți.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 22 aprilie 2019 (f.d. 143). Astfel, recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău la 22 mai 2019 se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii

acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau

aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău.

În conformitate cu art. 270, 433 lit.a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh